

Geachte voorzitter, Statenleden, commissieleden,

Dank dat ik hier vandaag namens de Limburgse Land- en Tuinbouwbond mag inspreken. Mijn naam is Thijs Rompelberg. Ik ben melkveehouder in Eijsden en voorzitter van de LLTB.

De wereld om ons heen verandert snel. Geopolitieke spanningen maken het belang van energie-, voedsel- en defensie zekerheid pijnlijk duidelijk. Juist in die context is het zaak om bij plannen als het Limburgs Offensief Stikstof – het LOS – niet alleen naar natuurdoelen te kijken, maar ook naar onze verantwoordelijkheid voor voedselproductie, werkgelegenheid en leefbaarheid in het buitengebied.

De LLTB maakt zich grote zorgen over het huidige LOS. Waarom? Omdat het geen balans biedt. Omdat het geen vertrouwen wekt. En omdat het, zoals het er nu ligt, geen toekomstperspectief biedt voor de meeste agrarische ondernemers in Limburg en de bedrijfsontwikkelingen op slot zet. Dat geldt voor de gangbare land- en tuinbouw, maar net zozeer voor natuurinclusieve, extensieve en biologische varianten. Geen vergunningverlening betekent geen financiering en dus ook geen transitie.

Laat me drie kernpunten benoemen.

Ten eerste: het LOS zet zwaar in op natuur, maar laat de vergunningverlening voor boeren feitelijk vastzitten. De ruimte die overblijft, is minimaal – en die wordt ook nog eens gedeeld met woningbouw, infrastructuur en industrie. De kans dat een gemiddeld agrarisch bedrijf kan doorgaan of verduurzamen, is daardoor verwaarloosbaar.

Ten tweede: de stikstofdoelen zijn niet realistisch. Limburg kiest voor normen die strenger zijn dan het landelijke beleid – terwijl dat landelijke

beleid nog niet eens definitief is vastgesteld. We begrijpen de ambitie, maar als het doel onhaalbaar is, raakt het draagvlak zoek.

En ten derde: het LOS legt de lasten vrijwel uitsluitend bij de landbouw. Andere sectoren blijven buiten beeld. Er wordt nauwelijks gekeken naar alternatieve maatregelen van onderop, naar de haalbaarheid of naar de effecten op de landbouwsector zelf. In een provincie waar landbouw, natuur en gemeenschappen nauw met elkaar verbonden zijn, kunnen we het ons niet veroorloven één sector buitenproportioneel te belasten.

Voorzitter, dit alles leidt tot grote onzekerheid. Niet alleen over vergunningen of investeringen, maar over het voortbestaan van gezinsbedrijven. Over het behoud van een vitaal platteland. En ja, over onze voedselzekerheid.

Het kan en móet fundamenteel anders. Voor het huidige LOS is geen draagvlak in de agrarische sector en dan gaat het niet werken. En dat is jammer, want ook de LLTB wil dat dit dossier wordt opgelost. Wij roepen u op het LOS niet overhaast vast te stellen. Ga mét de sector terug naar de tekentafel en laat zien dat het credo van de provincie Limburg ‘We doen het samen’ geen holle frase is en dat daadwerkelijk ‘Elke Limburger telt’. Werk aan een gebiedsgerichte aanpak waarin maatwerk, innovatie en samenwerking centraal staan. Geen generieke zones of opgelegde managementmaatregelen, maar doelsturing en ruimte voor boeren om zélf keuzes te maken op basis van hun kennis en ervaring. De LLTB is graag bereid samen met de provincie, volgens de landelijke lijn, de LTO-lijn en met gebiedsgerichte aandacht, een beter LOS te maken dat wel draagvlak heeft. Een deadline van 1 juli voor een alternatief is daarvoor echter veel te vroeg.

Wij willen meewerken aan oplossingen. Aan een robuuste, toekomstbestendige landbouw. Maar dan moet er wel perspectief zijn. Want beleid dat boeren en tuinders geen plek meer geeft, is beleid waarmee we Limburg verliezen.

Dank u wel.
